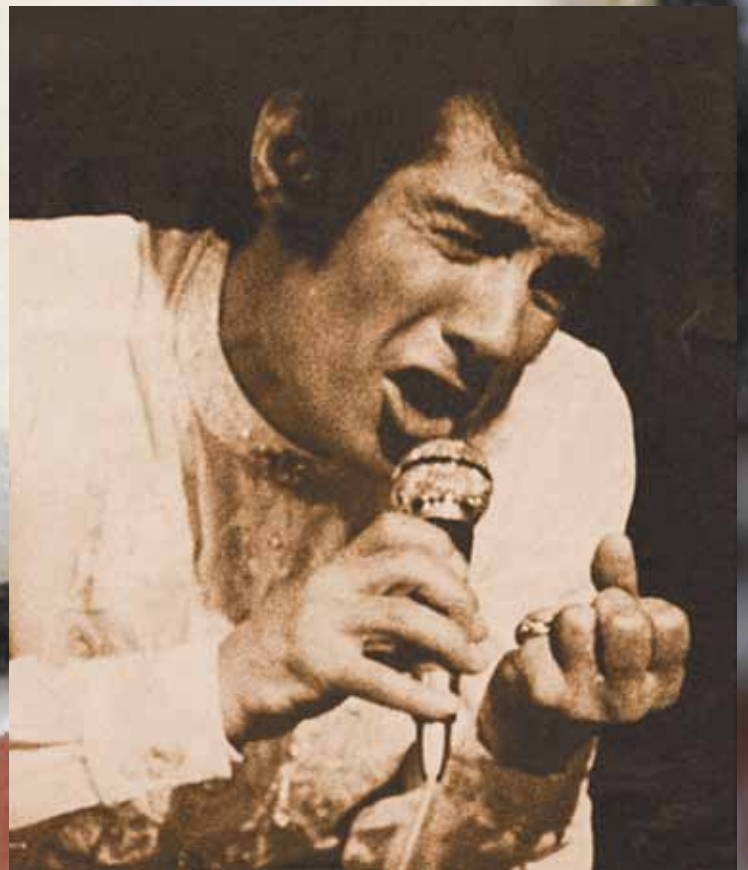

התזמורת האנדלוסית ירושלים

מנצח ראשי ומנהל מוסיקלי: תום כהן

הזמאז' לסאלים הללי

מנצח: תום כהן

סולנים:

בנימין בוזגלו

אמל שאהין

מר רחובים

3/14

1.

”שועלת נע'ם” (הניצוץ שבנעימה) - יצירה לעוד ולתזמורת

לחן וסולו עוד: אליאס וכילה

קטע אינסטרומנטלי המשלב מוטיבים ערביים ומערביים. ביצירה זו, כמו ביצירתו הקודמת ”אמואג' יפאוויה” (גלים יפואיים), מפגין וכילה את יכולתו המוזיקלית ואת יכולות הביצוע הוירטואוזי שלו במוזיקה הערבית. בבית הרביעי של היצירה משתנה הקצב, וברגע הזה ניתן לשמוע את יכולת האלתור החפשי של וכילה וניכרות גם השפעות המוזיקה האנדלוסית שספג מהתזמורת.

2.

מחרוזת במקאם מזמום -

"יא ע'ורבתי" / "סברת מא זאלת נסבר"

בנג'מין בוזגלו

"יא ע'ורבתי" - "הזרות שלי"

שיר פרידה מהמולדת שזכה לביצוע נפלא גם של הזמרת לין מונטי בסגנון ה"פרנקו - ערב".

הפזורה הצפון אפריקאית בצרפת אימצה אותו כשיר שמבטא את הגעגועים למולדת.

כאן ניכרת השפעתו של סלים הללי על זמרים כמו שב ח'אלד ואנריקו מסיאס ששרו גם הם על הגעגועים למולדת אלג'יר ועל הניכור בגלות.

"הו זרותי בארץ האנשים,

מי שרואה אותי אומר שאני זר/נכרי,

אני שהייתי כסף היום הפכתי לנחושת,

הבגד שלבשתי הפשיט אותי.

אני שהייתי מייעץ לאנשים,

היום שכלי הישר התחלף בשגעוני.

היום אני הולך ליעד רחוק,

כדי שאהיה רחוק ממך,

אני בורח ומשאיר אותך,

בורח ונפרד ממך,

אני הולך להיות זר ומשאיר אותך,

הוי ארצי כמה אתגעגע אליך."

”סברת מא זאלת נסבר” -

”חיכיתי ועודני מחכה בסבלנות, וסובל...”

השיר מבוצע ע”פ הסגנון הייחודי לסלים במוזיקה האלג’יראית.

”כמה אני יכול לחכות בסבלנות?” הימים חולפים והלילות ארוכים והוא עייף מלחכות לאהבה. הוא מבקש מאלוהים שיעזור לו להיות סבלני.

3.

מחרוזת במקאם רמל מיא -

"יֵא קִלְבִּי חִלִּי לַחֲאֵל" |

"mon coeur tu as changé" | "רימון רמתני"

בנג'מין בוזגלו

"יֵא קִלְבִּי חִלִּי לַחֲאֵל" -

"הו לבי, השאר את המצב כמות שהוא"

שיר קלאסי בסגנון האנדלוסי האלג'ירי, שמבוצע בסגנונו המיוחד של סלים.

בוצע ע"י רבים וטובים וביניהם פדילה אלדג'יריה ולילי בוניש. סלים משנה את המקור, ומוסיף מוואלים עם השפעות ספרדיות המושפעים מסגנונו של הזמר אנטוניו מולינה.

"הוי לבי השאר את המצב כמות שהוא,

השאר את הדיבורים, והקשב לכל מה שאמרו,

האט ואל תמהר, מי שמחכה בסבלנות זוכה,

שחרור העבד מאדונו עוד יבוא זמנו.

העצב והנחמה כולם בידי שמייים,

קבל בסבלנות את כל הייסורים עד שהאל ישחררך,

הכל נגזר מלמעלה, הגורל חתום על ידי האל,

חכה בסבלנות והעצב לא ימשך.

זה טיבו של העולם

מרים מרזום ומשפיל אדם."

”רימון רמתני” -

עוד שיר אהבה אנדלוסי אלג'יראי קלאסי.

השיר מספר על יופיה של אישה שחצי אהבתה פגעו באהובה והוא נהיה אובססיבי לגביה.

האהוב שר על זו ששבתה את ליבו ולא מבין מדוע אינה משיבה לו אהבה.

הוא מדמה אותה לראם (צביה לבנה), והיא משוררת לו בתגובה - ”רק אנשי אנדלוסיה מבינים את הרמז ואילו הנוצרים יודעים רק מלחמה”. כוונת השיר, שרק אנשי אנדלוסיה מבינים את סודות האהבה (יש שמחליפים את המילה ”נוצרים” ב”משוררים” בכדי לא לפגוע).

אנקדוטה ישראלית... השיר נפתח במוואל ספרדי שמזכיר לנו את המוואל של זוהר ארגוב בשיר ”עוד יום יבוא” ונמשך בעוד מוואל שדומה להפליא למוואל המפורסם של מהשיר ”הפרח בגני”.

ארגוב הושפע מאד מסלים הללי, וניסה לחקות את המוואלים שלו ואת סגנונו הספרדי.

4.

”מונירה” -

בנג'מין בוזגלו

השיר שכתב מחמד כאמל מוקדש למונירה, אחת מאחיותיו של סלים, ומתאר את יופיה.

מונירה שימשה שמשה כרקדנית במועדון ”הקוק ד'אור” המפורסם בקזבלנקה, שם הופיעה לצד אחיה, שהיה גם הבעלים של המועדון.

אפשר לשמוע במנגינת הפתיחה של השיר את ההשפעות הספרדיות ואת סגנון הפסדובלה.

.5

**מחרוזת במקאם חיג'אז -
"אל פורגה מורה (יא סמרה)" |
"עלאש יא ע'זלי"**

בנג'מין בוזגלו

"אל פורגה מורה" - "הפרידה מרה"

האהב מקונן על הפרידה המרה מאהובתו סמרה -
השחרחורת.

הוא קובל על ייסוריו של האהוב שנפרד ממולדתו
ומאהוביו.

הוא נזכר בנוסטלגיה באושר שהיה לו עימה, ומאשים
אותה ששכחה את כל הטוב שהרעיף עליה והותירה אותו
בכאבו, שהדליקה בו אש ועתה אין מי שיכבה אותה.
הפרידה קשה לו והוא סובל ממנה ומתפלל שיכל להחזיר
את הגלגל לאחור ולא היה נשרף באש האהבה.

הוא מייחל שסמרה תבוא ותרפא אותו.

"עלאש יא ע'זאלי?" - "למה יקירי?"

שיר של הזמר המרוקאי מועטי בלקאסם, הינו עוד שיר פרידה עממי מהז'אנר של שירי אהבה ופרידה.

בשיר האהובה מבקשת מהאהוב שלה, שהלך לדרכו והותיר אותה בכאבה, שלא ישכח אותה.

"למה יקירי, למה יקירי?"

הלכת לך לדרכך, כיצד תמתק לי שנתתי?

הלכת ונטשתי אותי אמור לי למה,

אמור לי למה השינה לא מתוקה לי,

למה יקירי, למה יקירי?

השארת אותי בקינתי ובפצעני,

שכחת את העבר,

ועייפתי מלקרוא לך.

מדוע אתה העושק את לבי הותרת אותי

כה אבודה?... "

- "Adieu, Chers Amis!" יצירה לגיטרה בס ולתזמורת

לחן וסולו גיטרה בס: אסף רבי

"שלום חברים יקרים!"

ביצירה זו פרי עטו של נגן הבס, אסף רבי, המוזיקאי אומר שלום ומוקיר תודה למשפטים מוזיקליים שניגן במשך השנים בהשראת רבים.

יצירה זו נכתבה במיוחד לערב זה, בהשראת יצירתו הצבעונית ומרובת הסגנונות של סלים הללי.

לראשונה, תנגן התזמורת יצירה שמביאה לקדמת הבמה גיטרה בס.

7.

"תספור ותתע'רב" - שיר במקאם ביאת

אמל שאהין

עוד שיר פרידה שעוסק בייסורי אהבה -

*"הלזואי והיית כאן לצדי היינו בוכים יחד על פרידת האהוב,
השזוכן בתוך ליבי.*

הלזואי ולא הייתי פוגשת את האהוב.

שאל את המנוסה ולא את הרופא"

כלומר, רק מי שנשרף באש האהבה יודע לאבחן את
מצב החולה, האוהב.

אפילו הרופא לא יוכל לרפא את הלב הפצוע, רק האהוב
הוא התרופה, נשיקה מהאהוב יכולה לחולל פלאים.

הדובר בשיר מזהיר את האהוב -

"פתח עיניך והיזהר מפיתויי הבושם והריחות,

הלחם והמלח והרעות"

ומתחרט שלא נזהר מספיק בעצמו בעבר.

”בן לברח וליום” - שיר במקאם נהאוונד

אמל שאהין

”בין אתמול להיום”

שיר תוניסאי שנכתב אף הוא ע”י מחמד כאמל והפך לאחד השירים הפופולריים של הללי.

בשל הפופולריו הרבה שלו, השיר זכה ל”הרכבה” של פיוטים יהודיים קנוניים על הלחן המוכר.

השיר הוא שיר אהבה על ליל אהבים מתוק שבילתה האוהבת עם אהובה.

לילה שלא תשכח לעולם, שהעבירה עם יקירה בגן.

”ליל כל הלילות בין הזרד לשושן,

אח יא ליל יא עין...

בין אתמול להיום,

לילה שאין מתוק ממנו.

ליל חשק מתוק,

הלזזאי ואהובי יהיה שוב לצדי.”

האהובה מתרפקת על ליל אמש ואומרת שכאשר היא נזכרת בו ליבה מזנק משמחה.

"יידישע מאמע" -**בנג'מין בוזגלו**

שיר יידי משנת 1925 שזכה לאין ספור ביצועים. המפתיע מביניהם, ללא ספק, הוא זה של הללי שביצע אותו עם טקסט בערבית.

ייתכן והקשר של הללי אל השיר נובע מסיפור הצלתו שלו מהנאצים, במלחמת העולם השניה, ע"י האימאם של המסגד הגדול בפריז - סי קאדור בן גבריט.

בשנת 2011 ראה אור הסרט "הגברים החופשיים" (Les Hommes libres) המבוסס על סיפור זה.

10.

מחרוזת צרפתית -

"Méditerranéen" / "Moi"

בנג'מין בוזגלו

- "Moi"

"אני,

אני ממדינה ומגזע מוזרים,

אין לי אופק, אז גבולות ללבי.

השירה של גיטרה, משנה את נשמתו..."

הללי, שנדד רבות במהלך חייו בחיפוש אחר בית אמיתי
שר: "המדינה שלי היא האהבה"

"Méditerranéen" - הים התיכון

שיר המשלב מגוון שפות וסגנונות מוזיקליים: שירה
צרפתית, סגנון השעבי (עממי) המרוקאי, נגיעות לבנוניות,
ציטוט מצרי ("עזיזה" של מוחמד עבדאלוהאב) ופלמנקו.

כל אלה ביצירה אחת המתימרת להקיף את הים התיכון עם
מעברים מרשימים ממקאם למקאם ומסגנון אחד למשנהו.

למעשה הללי מספר על המסע האישי שלו וההשראות
שספג מרחבי הים התיכון.

11.

מחרוזת במקאם סיכא - "רית אזין" / "עשקת טפלה אנדלוסיה" / "מחני זין"

בנג'מין בוזגלו

במחרוזת זו ניכרות ההשפעות של הפלמנקו על הללי. את ראשית דרכו החל סלים כזמר פלמנקו אוריינטלי. המפגש שלו עם מחמד כאמל במועדוני הפלמנקו של פריז היה מכריע בקריירה שלו.

כאמל הוא זה שכתב עבורו רבים משיריו וביניהם השיר "רית א זין" - "ראיתי את היופי", או בשמו הספרדי "לה סביליאנה".

"ראיתי את יופיה של הנערה שחזרת העיניים וטובת המראה בפונדק בסביליה. בשערה פרח/ורד הדור, לה סביליאנה".

"עשקת טפלה אנדלוסיה" - "התאהבתי בנערה אנדלוסית", גם הוא בסגנון אנדלוסי ספרדי.

"עלמה צעירה יפה ושזופה.

הוי כמה מתוק היופי שלה,

העיניים המאופרות בשחור הזתירו אותי משתוקק ומסכן...

יפי חכמתה, ורוחה,

נכוזיתי באש האהבה...

כמה יפה הצבע הזה שהפך אותי למשוגע,

אמר לי מה אפשר עוד לעשות..."

"מחאני זין" - "עייף אותי היופי הזה"

שיר נוסף על האישה בעלת העיניים היפות שיופיה מביא לייסורים.

השיר נפתח בהקדמה המסורתית - "ליאם" - "הימים".
אולי המאוול (אילתור קולי חופשי) המפורסם ביותר של הללי, שזכה לאינספור חיקויים ואינטרפטציות.
בשתי דקות בלבד של תצוגת תכלית הכוללת אקרובטיקה קולית וניואנסים דקים ומבריקים, מציג לנו הללי מדוע הוא מבצע ומאלתר אחד ויחיד במינו.
ולאחר מכן הוא עובר לחגיגה קצבית של צלילים וצבעים בשיר מלא תשוקה ורגש.

12.

הדרן - "סידי חביבי"

בנג'מין בוזגלו

שיר בסגנון שעבי מרוקאי.

שיר פרידה על אהוב ששכח את אהובתו והלך לאחרת:

*"אוי לי, אוי לי,
אהובי יקירי, היכן הוא?
איפה אמצא את אהובי?
הוא הזורד, הזורד על קוציו,
מה לו לאהובי ששכח אותי?..."*

השיר הוא גם שיר געגועים נוסטלגי של הללי לימי הזוהר
שלו במרוקו:

"אללה והאילאלי איפה קזבלנקה שלי?

כה חבל על הימים האלו במועדון הקוק דא'ור שלי..."

